

Új szak a képzési palettán: andragógia

A felsőoktatás Bologna-típusú képzési rendszerré történt átalakítása kapcsán nagy változások következtek be a felsőoktatás szak-struktúrájában.

A szakok száma jelentősen csökkent, megszűnt, illetve átalakult. Ez a változás alapvetően érintette a Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Karát amelynek fő profilját a hagyományosan nagy népszerűségnek örvendő személyügyi szervező, művelődésszervező és munkavállalási tanácsadó szakok jelentették. A továbbtanulni szándékozók a 2005-ös Felvételi tájékoztatóban egy új fogalommal szembesültek, ami nem más, mint az andragógia szak. Feltehetően sokak számára okozott fejtörést annak megfejtése, hogy ki is az andragógus, és mivel foglalkozik. Szerencsére a tájékoztatók és a középiskolai tanárok segítettek eligazodni, és kérdőíves kikérdezésünkre adott válaszaik alapján megállapíthattuk, hogy a nappali tagozatos első éves hallgatók döntő többsége pontosan tudta, hogy a felnőttoktatással kapcsolatos szakot választja.

Az új – ismert nevén bolognai – képzési szerkezetben a bölcsész tudományterület pedagógia-pszichológia képzési ágának egyik irányává vált az andragógia, megszüntetve-megőrizve a fentiekben említett szakokat.

A megszüntetés a Felvételi tájékoztatóban közzétett szakok felsorolásából is nyilvánvaló, hiszen hiányoztak onnan a művelődésszervező, személyügyi szervező és munkavállalási tanácsadó szak megjelölések. Az alapszakok számának csökkentéséhez meg kellett találni a megszűnt szakok „közös nevezőjét”, ami az andragógia alapszak lett. Az új szak kidolgozója a művelődésszervező, személyügyi szervező, munkavállalási tanácsadó hagyományos tartalmait az andragógia alapszak szakirányaként jelenítették meg, és negyedikként pedig megalapították a felnőttképzési szervező szakirányt.

Az új szak törekszik arra, hogy az előd szakok értékeit megtartsa, és tovább vigye azokat.

Képzési előzmények

Az *andragógia* szak legrégebbi elődjének a népművelés szak tekinthető. 1956 szeptemberében a Debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Pedagógiai Tanszékének tanszéki csoportjában indult elsőként népművelő képzés. A gyorsan népszerűvé váló szak 1961-ben az ELTE-n, 1962-ben Szombathelyen, 1963-ban a debreceni tanítóképzőben honosodott meg. A 70-es években a legtöbb magyarországi főiskolán működött népművelés szak. Az 1992-ben elvégzett tantervi modernizációval, a képzés tartalmának korszerűsítése alapján a főiskolai szakon *művelődésszervező*, az egyetemi szakon (Pécsett és Debrecenben) *művelődési és felnőttképzési menedzser* képeztést kaptak a végzős hallgatók. 2002-től 13 városban folyt többnyire főiskolai szintű képzés, amely a szak elnevezésének utolsó módosítása óta kimenetében főiskolai művelődésszervező és egyetemi művelődésszervező diplomát adott. Az első szakalapítástól a szak tartalma az UNESCO határozatai és az európai tendenciák alap-

ján meghatározóan andragógiai jellegű volt, amely tudomány a nyugat-európai minták szerint az akadémiai tudományok között található.

A *munkavállalási tanácsadó* szak előzményei hazánkban: a rendszerváltozáshoz kapcsolódóan megjelent a munkanélküliség, amelynek kezelésére létrejött a munkaügyi szervezet. A Munkaügyi Minisztérium 1992-ben pályázatot írt ki nemzetközi tapasztalatok alapján munkavállalási tanácsadók képzésére. Tíz felsőoktatási intézmény nyújtott be pályázatot, amelyek közül a Gödöllői Agrártudományi Egyetem (a Szent István Egyetem jogelődje) Gazdaság- és Társadalomtudományi Kara nyerte el a szakalapítás lehetőségét. A 146/1998 számú képesítési követelményeket tartalmazó kormányrendelet megerősítette a szakalapításkor megfogalmazott követelményeket.

A *személyügyi szervező–humán szervező* szakok létesítésére a Magyar Tudományos Akadémia elnökének 55.140/1992. számon megküldött támogató véleménye, az akkori művelődési és közoktatási miniszter 56.399/1992. XIII. számú, 1992. szeptember 1-i hatályú határozata alapján, kétlépcsős képzés keretében került sor, ennek következtében *egyetemi szintű humán szervező* és ennek első lépcsőjeként *főiskolai szintű személyügyi szervező* szakon indult képzés a Janus Pannonius Tudományegyetemen. A személyügyi szervező képzést a későbbiekben átvette a Körösi Csoma Sándor Főiskola, és jelenleg is működik a szak a jogutód Tessedik Sámuel Főiskolán.

Az egységes Európai Felsőoktatási Térség, a Bologna–Prága egyezményhez kapcsolódó előkészítő munkálatok eredményeképpen alakult ki az a koncepció, hogy a *munkavállalási tanácsadó*, a *művelődésszervező* és a *személyügyi szervező–humán szervező* szakok számos közös vonást mutató tartalma alkalmas arra, hogy e szakok egységes bemeneteként az andragógia a szakot is meghatározó alapszakként megjelenjen, ezáltal a társadalomtudományok kiegészítésével kialakított tantárgyi keretekkel alapszakként definiálható legyen. Az érdekelt felsőoktatási intézmények 2004 áprilisában megalapították azt a konzorciumot, amelynek célja a Bologna–Prága szerződésnek megfelelő, *egységes andragógia bemenetre épülő andragógus (felnőttképzési szervező, munkavállalási tanácsadó, művelődésszervező, személyügyi szervező szakirányon) (BSc) melyet a 15/2006 (IV.3) OM rendelet engedélyezett*. Az andragógia alapképzési szak szerves folytatásaként több master képzés létrehozása, így az okleveles andragógus MA szak létesítése is folyamatban van.

Mit tud az andragógus?

A fentiekben már megállapítottuk, hogy az andragógus a felnőttek képzésével foglalkozó szakember. Felvetődhet a kérdés, hogy egy, a középiskolából éppen csak kikerült fiatal meg tud-e birkózni ezzel a feladattal. Ezzel természetesen a szak létesítésén dolgozó szakembereknek is szembe kellett nézni, amit azért sem mulaszthattak el, mert az új típusú képzésekben a szakok létesítésekor meg kell adni azt, hogy az adott diploma birtokában milyen kompetenciákkal fog rendelkezni az a szakember, aki a végzettséget megszerezte. Így az andragógia alapszak létesítésekor is megjelöltük azokat a kompetenciákat, amelyek bemutatják, hogy a képzés befejeztével „mit tud” az andragógus.

A szak létesítését kérelmező beadványban szerepel az alábbi kompetencia-lista:

Az andragógus alap (bachelor, BA) fokozatot azok a hallgatók kaphatják, akik:

a) a képzés során az ismereteket illetően bizonyították, hogy:

- az andragógia területéhez és a választott szakirányhoz kapcsolódó ismeretrendszert elsajátították, átfogó képpel rendelkeznek a személyiség fejlődésé-

nek törvényszerűségeiről, különös tekintettel a felnőttkorra. Ismerik az oktatási rendszer alapvető összefüggéseit, a felnőttek tanulásának, tanításának didaktikai elveit. Képesek tudásuk optimalizálására, hierarchizálására és adaptációjára;

- képesek az andragógia összefüggésein kívül eső alapfogalmak és alapelvek önálló elsajátítására; ezeket egy adott munkakör betöltésekor használni tudják;
 - ismerik az andragógiára vonatkozó ismeretszerzési módokat és az ismeretforrásokat;
 - ismereteiket felhasználva képesek az andragógiával kapcsolatos problémákat több szempontból megközelíteni, a megoldások adekvátságát értékelni;
 - ismerik saját tudásuk határait, és azt, hogy a határok hogyan befolyásolják elemzéseiket és magyarázataikat;
 - ismereteik alapján mesterképzésbe léphetnek;
- b) ismereteik felhasználását-felhasználhatóságát illetően alkalmasak:
- andragógus, illetve a szakiránynak megfelelően felnőttképzési szervező, művelődésszervező, munkavállalási tanácsadó, személyügyi szervező képzettséget igénylő munkakörök betöltésére;
 - képesek a gazdasági-társadalmi folyamatok és a kultúra jelenségvilága legáltalánosabb összefüggéseinek differenciált és rendszerszemléletű értelmezésére, megfelelő technikák birtokában információk összegyűjtésére és kritikus elemzésére;
 - képesek az emberi viselkedés differenciált észlelésére, értelmezésére, ennek birtokában a jövőbeli folyamatok bizonyos fokú előrejelzésére és befolyásolására;
 - képesek a felnőtt ember megújulási, fejlődési törekvéseit – figyelembe véve a személyes életutat és az elért életminőséget – optimalizálni és megvalósításukat támogatni;
 - képesek a felnőttképzés különböző területein a képzési irányok és célok meghatározására, felnőttképzési programok összeállítására;
 - idegen nyelven és az informatika eszközeivel hatékonyan tudnak kommunikálni, információkat, elemzéseket mások számára prezentálni;
 - alkalmazni tudják a szakterülethez kapcsolódó problémamegoldási technikákat;
 - képesek a gondolkodás önreflektív elemzésére és korrekciójára (következtetés, rendszerezés, konvertálás), rendszerben és folyamatban gondolkodni;
 - képesek tudásuk önálló vagy szervezett formában történő bővítésére, készségeik fejlesztésére, új kompetenciák elsajátítására munkakörük eredményes betöltéséhez;
 - képesek saját tanulási folyamataikat különböző tanulási források felhasználásával önirányított módon megszervezni;
- c) a szakmai attitűdök és a magatartás terén rendelkeznek:
- empátiával, toleranciával, rugalmassággal, kreativitással;
 - a másokhoz való alkalmazkodás és a másokkal való együttműködés képességével;
 - emberek és csoportokat valamely cél érdekében történő befolyásolási és mozgósítási képességével;
 - emberi kapcsolataikban humánus és etikus viszonyulással;
 - a minőség iránti elkötelezettséggel;

– reális önismerettel, önértékeléssel, sikerorientáltsággal.

Milyen társadalmi igényeket elégít ki az andragógus képzés?

Alig telik el nap úgy, hogy a médiában vagy a munkahelyen ne hallanánk arról, hogy a felnőtteknek is tanulniuk kell.

A tudás gyors változása, a tudományos és technikai fejlődés, a gazdasági szerkezet időről-időre történő átalakulása következtében várható, hogy a felnőttoktatási szektor még az eddigieknél is gyorsabban fog növekedni. Mivel Magyarországon az andragógia szak elindulása előtt a felnőttképzési professzióra csak más képzések részeként lehetett felkészülni, a legjellemzőbb az volt, hogy a felnőttoktatók pedagógusi vagy szakmai pályájukat cserélték fel az oktatói munkával, vagy vállalták főállásuk mellett ezt a tevékenységet. A felnőttek tanulási folyamatainak segítése, irányítása azonban sok szempontból eltér az iskoláskorúak tanításától. A közoktatásban pedagógus szerepet csak meghatározott végzettség birtokában lehet betölteni, ugyanakkor a felnőttképzésben egyelőre nincs előírva speciális oktatói kompetencia. Aki valaha is tanult felnőttként, feltehetően nem vitathatja, hogy ezen a területen is igény van megfelelő képzettségű tanárok, oktatók, szakértők működésére.

Az *andragógia* szak végzettjei a felnőttképzési tevékenység professzionizálódásának a letéteményesei. A felnőttképzések egyre kiterjedtebbé válnak, mivel a képzési rendszerek nyíltabbá válásának folyamata a formális és informális oktatási rendszerek összemosódását, a merev korlátok eltűnését eredményezi, amely a képzésben részt vállalók és a képzésben részt vevők időbeli korlátait is kitágítja (az egész életen át tartó tanulás folyamata, a felnőttoktatás, illetve ennek következtében a munkahelyváltás, pályakorrekció, álláskeresés, humán erőforrással való gazdálkodás stb.). Így válik a képzési rendszer időben is nyitottá, élethosszig tartó folyamatá, amely nemcsak szerkezetében, nemcsak tartalmában, de szakembereinek felkészítésében, a képzés tartalmában és formáiban is gyökeres változásokat eredményez. Az *andragógus* annak az európai oktatásfejlesztési dokumentumokban sokszor hangoztatott hiátusnak a betöltésére hivatott szakember, aki képes a képzési rendszer és a munka világa között a szervezett, oktatási, szakképzési intézményen kívüli területeken is a humán szempontokat érvényesítő közvetítő feladatok ellátására, és segítséget tud nyújtani nemcsak az ember és munka, az ember és szakma, a szakmaválasztás, hanem az önálló életvezetés, az ember élhető élete feltételeinek a megteremtésében is.

A gazdasági igényekre alkalmazkodó képzési és szakképzési szerkezettel, a szakmai kínálatot és az egyéni aspirációkat figyelembe vevő szakmaválasztással, szakmaváltással, a képzés menetében lehetővé váló pályakorrekcióval az egész életen át tartó folyamat eredményeként a gazdaság, az egyén és a munkaerőpiac rendszere között a jelenleginél harmonikusabb és kezelhetőbb struktúra jöhet létre, amely segíti a regionális egyenlőtlenségek nivellálódását. Ebből az aspektusból a képzés, felnőttképzés, szakképzés nem csupán oktatásügyi kérdés, hanem gazdasági, szociálpolitikai (népjóléti) és területfejlesztési kérdés is. Ezt az igényt a magyar felsőoktatás felismerte az olyan szakok létrehozásával, amelyek a munkaerőt mint humán erőforrást valóban munkaerőpiaci szempontok szerint igyekeztek kezelni (a tanácsadás különféle rendszerében tevékenykedő szakemberek, munkavállalói tanácsadók, a területfejlesztés tanácsadó szakemberei, szaktanácsadói, illetve a közoktatás pályorientációs tanárképzése) és létrehozott ezekkel adekvát képzési formákat, amelyek a szerkezetátalakítás folyamatában helyet találtak maguknak. Ennek ellenére *jól*

érzékeltető az igény az olyan szakemberek képzése iránt, akik átfogóan és totalitásban képesek megragadni ezt a területet, valóban képesek összeegyeztetni a gyakran értékrendszerbeli különbségekben gyökerező ellentmondásokat, és a szűkebb közösség, egy-egy régió társadalmi beágyazottságú intézményrendszerében hatékony társadalomszervező tevékenységre is alkalmasak. A képzés alapvető célja ennek az igénynek a kielégítése az *andragógia* szak létrehozásával.

Az andragógus szakemberek segíthetik a munkavállalókat abban, hogy megszerzhessék és folyamatosan megújíthassák a munkaerőpiacon való részvételhez szükséges készségeiket és ismereteiket, képesek legyenek az egész életen át tartó tanulás folyamatosan változó követelményrendszeréhez igazodni. Az andragógusok közreműködésével javulhat a munkaerőpiac igényeihez igazodó képzési, továbbképzési és átképzési programok hatékonysága, erősödhet a formális, nem-formális és informális tanulási folyamatok transzferhatása.

Az andragógia szak *művelődésszervező* szakirányának létesítését a „történelmi” előzmények, a felnövekvő nemzedék előtt álló kihívások, a szabadidő növekedésével együttjáró jövőbeli kulturális feladatok indokolják. A népművelés–művelődésszervező, művelődési és felnőttképzési menedzser szak formalizált képzési tradíciói – ahogy ezt már láttuk – közel fél évszázadosak. Ez idő alatt a népművelés és az utódjaként szereplő szakképzés bebizonyította, hogy minden értékteremtő, felhalmozó, közvetítő és elsajátító folyamatban nélkülözhetetlen szerepet betöltő sajátos szakmai csoportot, réteget képzett, amelynek tevékenysége a változó társadalomban egyszerre identifikáló, képességfejlesztő, dinamizáló, ezzel együtt stabilizáló erőként működött. A művelődésszervező szak tartalma folyamatosan lépést tartott a társadalmi folyamatokkal, képes volt folyamatosan megújulni, a változásokban az átalakulást segíteni. Társadalmunk működésére a sokszínűség jellemző – a plurális társadalmi-kulturális szükségletek feltérképezésében és kielégítésében a „művelődésszervező” szakmai csoport, felkészültsége révén, hatékonyan közreműködhet. A művelődésszervezőket képző intézmények széles köre (15 intézmény) jelzi, hogy a képzési irányra társadalmi megrendelés van. A nappali tagozaton tanulók száma – de különösen a levelező és távoktatásban tanulók száma – is legitimálja a szakot.

Az andragógia szak *munkavállalási tanácsadó* és *személyügyi szervező* szakirányának létesítését a fentiekén kívül az indokolja, hogy az emberi erőforrással foglalkozó szakemberek iránt a munkaerőpiaci igény a kilencvenes évek közepén robbanásszerűen jelentkezett. A tudás- és információalapú társadalom nélkülözhetetlen eleme az emberi erőforrás-gazdálkodás. A szervezeti stratégiához, annak kultúrájának, illetve filozófiájának megteremtéséhez értő szakemberek képzése iránti szükséglet a felsőoktatásban is megjelent. A nemzetközi trendeket követve a globálissá váló emberi erőforrás-ismeretek elméleti és gyakorlati követelménye figyelembe veszi olyan társadalmi-gazdasági igények markáns megjelenését, mint a tanácsadás iránti szükségletek felerősödése, az integratív szemlélet és tudás, az informatikai ismeretek birtoklása és térhódítása, a humán erőforrással való gazdálkodás. Az emberi erőforrás-gazdálkodás nemzetközi tendenciáinak elméleti ismereteit a Magyarországon működő külföldi vagy vegyes tulajdonú vállalatok élő gyakorlatának megismerése alapozta meg, ugyanakkor ők lettek az ilyen szakon végzett hallgatók kompetenciáinak legfontosabb felhasználói.

Mit tanul a jövőendő andragógus az alapszakon?

Ahogy a fentiekben bemutattuk, az andragógia alapvetően a bölcsész szakterülethez dolgozik, tanulmányi programjában a filozófiatörténet a bölcsészképzés közös kiindulópontja.

A pedagógiai-pszichológiai alapozást a pedagógiai modul (a pedagógia alapjai, neveléstörténet, neveléelmélet, didaktika tantárgyakkal), a pszichológia modul (ezen belül a pszichológia általános kérdései, a tanulás és gondolkodás anatómiai, élettani és fejlődésbiológiai alapjai, pedagógiai pszichológia tudományterületekkel), a filozófia modulban a közös bölcsésztárgy, a filozófia történet mellett megjelenik a nevelés és művelődésfilozófia, de a képzés során bővítik a hallgatók informatikai ismereteit is. A társadalomismereti modulban a szociológiai alapismeretek, a kutatómódszertan, a kommunikáció és a szervezés és vezetéselmélet a legfontosabb tudásterületek.

Felkészítjük a hallgatókat a szaknak megfelelő Európai Unió alapismeretekből, így az egyik tárgy „Az EU integrációs és oktatáspolitikájának alapkérdései” címet viseli, és megismerik a hallgatók a felnőttképzés hazai és nemzetközi szervezeteinek rendszerét is.

A törzsképzés a művelődéstörténeti blokkal indul, majd a hallgató megismeri az andragógia elméleti és történeti alapjait, találkozik a komparatív (összehasonlító) andragógiával.

A felnőttképzések gazdasági és jogi környezetének tanulmányozása nélkül nem lehetséges eredményes felnőttképzési munkát végezni, ezért megjelennek ezek a területek is a tantervben.

A felnőttképzésnek nagy szerepe van az emberi erőforrás fejlesztésében, így az aspektus is helyet kap a képzésben éppúgy, mint a manapság nagyon jelentős munkaerőpiaci képzések tervezésének kérdéskörei.

A felnőttképzési vállalkozásokban való sikeres ténykedéshez elkerülhetetlen a menedzsment és a marketing területén szerzett tudás.

A képzés első négy félévében minden andragógia szakos hallgató együtt tanul, majd a harmadik év a specializálódásé, a szakirányban való elmélyülésé. A továbbiakban csak a felnőttképzési szervező szakon megszerezhető tudásról és kompetenciákról adunk áttekintést, a többi szakirányt a szakirány felelősök fogják bemutatni.

A felnőttképzések kiindulópontja a felnőttképzési piac. A képzés során a hallgatók megtanulják ennek a piacnak a vizsgálatát, a felnőttképzési igények felmérésének módszereit. Általános képet kapnak a szakirányt választók a felnőttképzések tervezéséről, módszertanáról, a képzések eredményeinek értékeléséről.

A felnőttképzési vállalkozásokban való eredményes közreműködést elősegítendő a hallgatók számára érthetővé válik az intézmények és a képzések akkreditációjának szerepe. A képzésben részt vevők számára szabadon választható tárgyak sokféleségét kínálja a Kar a múzeumi animációtól a tudomány és a technika fejlődésének legfontosabb kérdéseiig.

Ki léphet be a képzésbe?

Az andragógia alapképzésre jelentkezhet bárki, aki érettségi bizonyítvány birtokában van, de a felvételét csak akkor tudjuk garantálni, ha sikerül elérnie középiskolai és érettségi eredményeinek alapján – az aktuális felvételi pontszámítások figyelembe vételével – a központilag megállapított ponthatárt.

Felvételüket kérhetik andragógia szakra a már diplomával rendelkező érdeklődők is, számukra a korábbi tanulmányok beszámítását megengedő rendelkezések alapján a tanulmányi idő rövidítése is lehetséges.

Ha személyügyi szervező vagy művelődésszervező diplomájához szeretne valaki andragógus végzettséget szerezni, a szakirányt nem kell elvégeznie, így tanulmányi idejét csökkentheti a jelölt. *A tanulmányok továbbfolytatásának egyik iránya: okleveles andragógus MA (master) szak*

(Megjegyezzük, hogy az okleveles andragógus MA képzés létesítésének és szakindításának engedélyezése folyamatban van.)

A Bologna-rendszerben az alapképzést befejező hallgatók a korábbi egyetemi képzésnek megfelelő szintű mester vagy master (MA) képzésben folytathatják tanulmányaikat, ha megfelelnek az előírt feltételeknek.

A képzési cél az okleveles andragógus MA szakon:

A képzés célja olyan master szintű oklevéllel rendelkező andragógusok kiképzése, akik a BA-tanulmányaik során elsajátított társadalomtudományi és szakmai alapokra építve felkészültek:

- az európai közösséghez, a fejlett országokhoz való felzárkózás támogatására az egész életen át tartó tanulás és a tudásalapú társadalom eszközeivel;
- a potenciális munkavállalók tanulásához és foglalkoztatásához szükséges készségek, képességek és képzettség megszerzésének irányítására;
- a felnőttoktatás és képzés feltételeinek differenciált fejlesztésére;
- a leghátrányosabb helyzetű rétegek és csoportok és társadalmi beilleszkedésének támogatására;
- az eredményesebb oktatási, képzési intézmény-, eszköz- és módszerfejlesztésére, valamint a tanulási lehetőségekhez való fizikai és virtuális hozzáférés támogatására, a képzések minőségfejlesztésére;
- a felnőttkori tanulás területén kutató, fejlesztő és képző (képzők képzője) feladatok ellátására, felkészültek a doktori képzésbe való bekapcsolódásra.

Mit tud az okleveles andragógus? Kompetenciák az MA képzésben

A képzés eredményeként elvárt általános és szakmai kompetenciák a tervezet szerint az alábbiak:

Az okleveles andragógus végzettséget azok kaphatják meg, akik a képzés során az ismereteket illetően bizonyították, hogy

- értik és értelmezni tudják az egész életen át tartó tanulás szerepét a társadalom és az egyén életében, világosan látják a felnőttképzés gazdasági, politikai és etikai vonatkozásait;
- a felnőttképzés elméletét és módszertanát magas szinten elsajátították, ismerik a felnőttek tanulásával kapcsolatos elméleteket;
- ismerik a felnőttképzés speciális célcsoportjait és a velük való foglalkozás különleges eljárásait
- a felnőttképzés területén szerzett tapasztalataikat rendszerezni tudják, képesek új információk gyűjtésére, a felmerülő új problémák, új jelenségek kritikus feldolgozására;
- ismerik és alkalmazni tudják az andragógia kutatómódszertanát, önálló tudományos munkák létrehozására képesek;

- a megszerzett tudás alkalmazásában és gyakorlati hasznosításában a felnőttképzések területén megfelelő kreativitással és önállósággal rendelkeznek, képesek az andragógia mélyebb összefüggésének megértéséhez szükséges információk forrásainak felkutatására, a társtudományok eredményeinek értelmezésére és felhasználására;
- a fogalmi gondolkodást magas szinten elsajátították, aminek birtokában képesek az andragógia területén az aktuális kutatások és tudományos munkák kritikus elemzésére, a módszertanok adekváttságának a megállapítására, szükség esetén alternatív megoldások felvetésére;
- nemzetközi áttekintéssel rendelkeznek különböző felnőttképzési rendszerekről, ismerik az Európai Unió felnőttképzéssel kapcsolatos dokumentumait és stratégiáját.

Ismereteik alkalmazását illetően alkalmasak arra, hogy

- rendszerszerűen és kreatívan foglalkozzanak az andragógia új és összetett problémáival (például a tudás alapú társadalom és az élethosszig tartó tanulás kapcsolata, a munkaerőpiac és a képzés egymásra hatása), a felnőttképzés terén képesek társadalmi, politikai, gazdasági döntéseket előkészíteni, következtetéseiket és javaslataikat szakmai és nem szakmai közönségnek be tudják mutatni;
- eredeti ötletekkel és önálló tevékenységgel járulnak hozzá a felnőttképzéssel kapcsolatos speciális problémák megoldásához, így a pályaorientáció, a tanácsadás hatékony működtetéséhez, a különböző célcsoportok számára differenciált képzési formák megteremtéséhez;
- felnőttképzéseket és képző intézményeket menedzseljenek;
- szakmailag magas szinten tudjanak a felnőttképzésben adekvát célokat megfogalmazni, a célok elérését szolgáló andragógiai folyamatokat tervezni és ezek végrehajtását kivitelezni, felügyelni, kihasználva a távoktatás és az elektronikus oktatás lehetőségeit;
- teljesítményértékelési és minőségbiztosítási rendszereket működtessenek;
- önműveléssel és folyamatos önfejlesztéssel ismereteiket magasabb szintre emeljék, elmélyítsék, új képességeket alakítsanak ki.

A szakmai attitűdök és a magatartás terén rendelkeznek

- az andragógus feladatainak ellátásához szükséges tulajdonságokkal, így a felnőttek differenciált fejlesztésének elősegítéséhez szükséges alkalmazkodóképességgel, előítélet-mentességgel, empátiával, toleranciával, rugalmassággal, objektivitással;
- adekvát képességekkel új feladatok megoldásának kezdeményezésére, és személyes felelősségvállalással a feladatok végrehajtásában;
- a csoportvezetés, moderálás, animálás, mentorálás képességeivel;
- a felnőttképzés sajátosságaiból adódó összetett és előre kiszámíthatatlan helyzetekben a döntéshozás képességével;
- saját tevékenységük kritikus értékelésének, egyéni értékrendszerük kialakításának és megőrzésének képességével.

Mit tanul az okleveles andragógus?

Az andragógia MA szakra járó hallgató megismerkedik a felnőttképzés gazdaságtani, politikai, etikai kérdéseivel, az andragógia új kutatási eredményeivel.

A szakmai törzsanyagban olyan speciális kérdésekről lesz szó, mint a felnőttképzés és pályatervezés, karriertanácsadás, a kulturális tőke elmélete, a felnőttek tanulását megalapozó konstruktívista tanuláselméletek.

Megtanulják a hallgatók a kompetencia alapú moduláris képzések tervezését, az újabb felnőttképzési módszereket, és az értékelés olyan speciális területét, ami az előzetesen megszerzett tudás beszámításáról szól.

Specifikuma a szaknak, hogy különös figyelmet fordít az un. szociálandragógiai kérdésekre, így az időskorúak, a kisebbségek és a hátrányos helyzetűek csoportjára, akiknek az integrációja a felnőttképzések egyik nagy feladata.

Ki nyerhet felvételt az andragógia MA szakra?

a.) A bemenethez feltétel nélkül elfogadott alapszakok:

- andragógia alapszak (BA), függetlenül a választott (felnőttképzési szervező,
- munkavállalási tanácsadó, művelődésszervező, személyügyi szervező)
- szakirányoktól;
- főiskolai szintű művelődésszervező szak;
- főiskolai szintű közművelődési szak;
- főiskolai szintű népművelés szak;
- főiskolai szintű személyügyi szervező szak;
- főiskolai szintű munkavállalási tanácsadó szak;
- egyetemi szintű népművelés szak;
- egyetemi szintű művelődési és felnőttképzési menedzser szak;
- egyetemi szintű művelődésszervező szak;
- egyetemi szintű humán szervező szak;
- bármely szakos egyetemi végzettség, vagy MA-szintű oklevél.

b.) A bemenethez megadott feltételekkel elfogadott alapszakok, illetve kreditkövetelmények:

- a pedagógia és a pszichológia alapszak (BA);
- az emberi erőforrások alapszak (BA);
- a főiskolai szintű pedagógus végzettség,
- a fentiekéntől eltérő, bármely szakos egyetemi végzettség, vagy MA-szintű oklevél, amennyiben a hallgató rendelkezik:
- a bölcsész képzési területen közös stúdiumok 10 kreditjével;
- a pedagógia és pszichológia képzési ág közös stúdiumainak 8 kreditjével;
- valamint a pedagógia, vagy a pszichológia területén további 12 kreditnyi lezárt stúdiummal, vagy ezek megszerzését tanulmányi programja mellett külön feladatként vállalja.

Az andragógia szak várja a frissen érettségizetteket, de azokat az érdeklődőket is, akik a felnőttképzések területén dolgoznak, vagy szeretnének ilyen területen elhelyezkedni. Ugyanakkor a fent bemutatott szakirányok továbbtanulási lehetőséget kínálnak azoknak is, akik az andragógia mellett olyan szakismereteket szeretnének elsajátítani, amelyekre korábban a személyügyi szervező és művelődésszervező szakokon volt lehetőség.

Az andragógia alapképzés 2006 szeptemberében indult először a Pécsi Tudományegyetem Felnőttképzési és Emberi Erőforrás Fejlesztési Karán nappali és levelező tagozaton egyaránt. A master képzés – amennyiben sikeres lesz a szak létesítési és indítási eljárása – várhatóan 2007 szeptemberében kezdődhet.

